

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

Θανατική Ανάκριση Αρ. 104/2005

Θανών: Αθανάσιος Νικολάου

Εντιμη κυρία Πρόεδρε,

ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ**Παρατίθεται σύντομο ιστορικό που προηγήθηκε της 3ης θανατικής ανάκρισης, το οποίο δεν έχει αμφισβητηθεί.**

Ο θανών Αθανάσιος Νικολάου, κατατάγηκε στην Εθνική Φρουρά. Στις 17/08/2005 ο θανών τοποθετήθηκε για να υπηρετήσει στο στρατόπεδο Ευμένιου Παναγιώτου στα Πολεμίδια. Το εν λόγω στρατόπεδο, βρίσκεται κοντά στην οικία του θανόντος και τοποθετήθηκε στο Λόχο Στρατηγείου. Περί τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2005, η κα Ανδριάνα Νικολάου, ενημερώθηκε ότι ο θανών δεν μπορούσε να εγκριθεί για βμηνη θητεία εκτός αν εξασφάλιζε πιστοποιητικό από τις Αυστραλιανές Αρχές ότι ήταν μόνιμος κάτοικος εξωτερικού για 10 συνεχόμενα έτη, κάτι το οποίο δεν ήταν εφικτό να εξασφαλιστεί. Εντός της μονάδας που υπηρετούσε ο θανών, είχε γίνει αντικείμενο χλευασμού και παρενοχλητικής συμπεριφοράς από άλλους στρατιώτες.

Στις 28/09/2005, ο θανών ήταν εξοδούχος με άδεια διανυκτέρευσης. Το πρωί της επόμενης 29/09/2005, δεν παρουσιάστηκε στην μονάδα του. Κατά την διάρκεια της απουσίας του από το στρατόπεδο, έγινε προσπάθεια εντοπισμού του μέσω τηλεφωνικών κλήσεων στο κινητό του τηλέφωνο, τόσο από συναδέλφους του εντός του στρατοπέδου, όσο και από την μητέρα του, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Η ώρα 16.20 της 29/09/2005, ανευρέθηκε νεκρός κάτω από την γέφυρα ζυγός παρά το χωριό Άλασσα.

Στα πλαίσια διερεύνησης των συνθηκών θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου, διενεργήθηκαν 4 ξεχωριστές έρευνες και δύο θανατικές ανακρίσεις.

Η 1^η θανατική ανάκριση ολοκληρώθηκε στις 21/11/2007 και το πόρισμα του θανατικού Ανακριτή ήταν ότι η αιτία θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου ήταν κακώσεις κατόπιν πτώσης εξ' ύψους και ότι ο θάνατος επεσυνέβηκε κάτω από συνθήκες που προσομοιάζουν με αυτοκτονία.

Το πιο πάνω πόρισμα αμφισβητήθηκε από την οικογένεια με την καταχώρηση αίτησης για έκδοση προνομιακού εντάλματος certiorari.

Στις 31/12/2008, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε το πόρισμα ημερ. 21/11/2007 και διέταξε την διενέργεια νέας θανατικής Ανάκρισης από άλλο θανατικό ανακριτή. Μεταξύ άλλων, το Ανώτατο Δικαστήριο σημείωσε ότι πόρισμα για τις συνθήκες θανάτου πρέπει να είναι πέρα πάσης λογικής αμφιβολίας όταν το πόρισμα καταλήγει σε παράνομη πράξη ή αυτοκτονία, απορρίπτοντας την θέση ότι η παράνομη πράξη ή αυτοκτονία αποδεικνύονται στην βάση το ισοζυγίου των πιθανοτήτων. Εάν δε από την μαρτυρία δεν έχει πεισθεί σε ικανοποιητικό βαθμό ότι πρόκειται για αυτοκτονία, έχει τη δυνατότητα να αφήσει το ζήτημα ανοικτό “open verdict”. (Βλ. Αίτηση Ανδριάνα Νικολάου 31/12/2008 1 ΑΑΔ 1342).

Στις 5/5/2009 άρχισε νέα ακρόαση της θανατικής ανάκρισης από άλλο θανατικό ανακριτή η οποία αποπερατώθηκε στις 19/10/2009 με την έκδοση νέου πορίσματος.

Σύμφωνα με την απόφαση του θανατικού Ανακριτή, ο θάνατος του Αθανάσιου Νικολάου οφείλεται σε τραύματα συνεπεία πτώσης εξ’ ύψους και στην βάση του συνόλου της μαρτυρίας δεν εντόπισε μαρτυρία που να δημιουργεί ποινική ευθύνη τρίτου προσώπου για τον θάνατο του Αθανάσιου Νικολάου.

Στις 29/08/2011, το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε τους κ. Αλέξανδρο Σαουρή, Δικηγόρο και Ανδρέα Σταύρου, πρώην Ανώτερο Αστυνομό ως Ποινικούς Ανακριτές, προκειμένου να διερευνήσουν εκ νέου την υπόθεση και τις περιστάσεις του θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου.

Με την ολοκλήρωση της έρευνας τους, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι παρόλο που δεν εξασφαλίστηκε επαρκής μαρτυρία η οποία να καταδεικνύει επακριβώς τα αίτια του θανάτου του Νικολάου, εντούτοις, καταλήγουν ότι ο θάνατος πιθανόν να οφείλεται σε εγκληματική ενέργεια. Εισηγήθηκαν την επανεξέταση της υπόθεσης από την Αστυνομία.

Στην βάση των εισηγήσεων των ανακριτών, το 2015 ορίστηκε ως Ανακριτής της υπόθεσης, η Ασπ. 2064 Δ. Σταύρου του ΤΑΕ Αρχηγείου, με σκοπό να προβεί σε νέα ποινική έρευνα. Στην έκθεση της η κα Σταύρου, δεν κατέληξε σε ασφαλές συμπέρασμα αναφορικά με τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου τις οποίες χαρακτήρισε απροσδιόριστες, επισημαίνοντας ότι δεν κατέστη εφικτό να εξασφαλιστεί μαρτυρία που να στοιχειοθετεί εγκληματική ενέργεια ή ευθύνη τρίτου προσώπου. (Βλ. τεκμήριο 11).

Στις 28/01/2020, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε αίτηση της οικογένειας (αρ. 29068/10) κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας αποφάσισε μεταξύ άλλων, ότι υπήρχαν παραλείψεις που υπονόμισαν την

αληθοφάνεια των πορισμάτων της αρχικής έρευνας και τροφοδότησαν τις υποψίες των προσφευγόντων για συγκάλυψη. Μια πιο προσεκτική και ενδελεχής συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, θα μπορούσε να ρίξει φως στις συνθήκες που περιβάλλουν ορισμένες κρίσιμες πτυχές της υπόθεσης, να είχε αποσαφηνίσει ορισμένα ζητήματα, να είχε δώσει λιγότερο λόγο για αμφιβολίες και να είχε αποφύγει την ανάγκη περαιτέρω ερευνών.

Εν κατακλείδι, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι εγχώριες αρχές δεν διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα για τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου και υπήρξε παραβίαση του άρθρου 2 της σύμβασης και αποφασίστηκε η καταβολή της Κυπριακής Δημοκρατίας του ποσού των 32.000 ευρώ στους προσφεύγοντες.

Στις 26/02/2020, μετά από αίτημα της οικογένειας, εκδόθηκε διάταγμα εκ συμφώνου όπως ο θανατικός Ανακριτής που υπηρετεί στο Ε.Δ. Λεμεσού, διεξάγει θανατική Ανάκριση ήτοι αποφασίστηκε επανάνοιγμα της θανατικής Ανάκρισης αρ. 104/05.

Στις 09/12/2020, μετά από αίτημα της οικογένειας, εκδόθηκε εξ' συμφώνου διάταγμα εκταφής της σωρού του Αθανάσιου Νικολάου και μεταφοράς αυτής στο Νεκροτομείο του Γ.Ν. Λεμεσού και επιθεώρησης αυτής από Ιατροδικαστές κ.κ. Φ. Κουτσάφτη, Μάριο Ματσάκη, Σοφοκλή Σοφοκλέους, Ν. Χαραλάμπους, Πανίκο Σταυριανό και ανθρωπολόγο Ελευθερία Χαριλάου.

Στις 17/12/20, έγινε εκταφή των οστών και στις 18/12/2020 η σορός επιθεωρήθηκε από όλους τους Ιατροδικαστές που καταγράφηκαν στο Διάταγμα (ανωτέρω) και συντάχθηκε και υπογράφηκε από όλους κοινό κείμενο με αναφορά σε σωρεία καταγμάτων τα οποία εντοπίστηκαν στην σορό του άτυχου Νικολάου. Επιπρόσθετα, σε σχέση με το υοειδές οστόν, επειδή έλειπε ελάχιστο τμήμα στο άπω άκρο και είχε ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην έκφυσή του, θα έπρεπε σύμφωνα με όλους τους ιατροδικαστές να γινόταν ιστοπαθολογική εξέταση. (Βλ. τεκμήρια 5 Α/Α 139-142).

Στις 07/01/2021, υποβλήθηκε αίτημα της οικογένειας για ιστοπαθολογική εξέταση του υοειδές οστού από τον καθηγητή της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Δημήτριου Βλαχοδημητρόπουλου στην Αθήνα για εξετάσεις, προκειμένου να αναδειχθεί τυχόν εν ζωή αντίδραση.

Η αίτηση υποστηρίχτηκε από το τεκμήριο 2, ήτοι έκθεση του κ. Κουτσάφτη, Ιατροδικαστή της οικογένειας, ο οποίος αναφέρει μεταξύ άλλων τα εξής:

... “Κατά την εξέταση διαπιστώθηκε εύρημα σε οστό του λαιμού (υοειδές οστό) το οποίο, σύμφωνα με την γνώμη της ανθρωπολόγου της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν μπορεί να προβεί σε περαιτέρω εξέταση. Προκειμένου να καθοριστεί εάν το εύρημα (λείπει ελάχιστο τμήμα από το άπω άκρο του αριστερού μέρους και με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην έκφυση του), οφείλεται σε εν ζωή περιστατικά και σχετίζονται με τον μηχανισμό/συνθήκες του θανάτου, το εύρημα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί εργαστηριακά, π.χ. προς ανάδειξη αιμοσιδηρίνης -υπολείμματα αιμορραγικής διήθησης. Η εξέταση αυτή είναι ιστοπαθολογική προκειμένου να αναδειχθεί τυχόν εν ζωή ιστική αντίδραση”.

Στην βάση του πιο πάνω αιτήματος, την 26/01/2021, εξ συμφώνου εκδόθηκε διάταγμα όπου μεταξύ άλλων, διατάσσεται η ιστοπαθολογική εξέταση του υοειδούς οστού από Εμμανουήλ Αγαπητό εκ μέρους της Δημοκρατίας και Δρ. Βλαχοδημητρόπουλο, εκ μέρους της οικογένειας για ανίχνευση αιμοσιδηρίνης.

Επειδή φαίνεται να είχε κώλυμα ο Δρ. Βλαχοδημητρόπουλος, το Διάταγμα τροποποιήθηκε στις 12/02/2021 και ορίστηκε η Δρ. Δήμητρα Καραγιάννη, η οποία θα ενεργούσε ως τεχνικός σύμβουλος της οικογένειας για να διενεργήσει την ιστοπαθολογική εξέταση για ανίχνευση αιμοσιδηρίνης.

Οι ιστολογικές εξετάσεις του υοειδές οστού, πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα, χωρίς να εντοπισθούν τα κοκκία αιμοσιδηρίνης, αλλά και κανένα άλλο ιστολογικό εύρημα.

Μετά τα αποτελέσματα των ιστοπαθολογικών εξετάσεων, ετοιμάστηκαν σχετικές εκθέσεις από Δρ. Εμμανουήλ Αγαπητό, Δήμητρα Καραγιάννη, Παθολογοανατόμους και Φ. Κουτσάφτη, Ιατροδικαστή. (Σχετικά με τις εκθέσεις αυτών θα γίνει αναφορά στην συνέχεια σε κατοπινό στάδιο).

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στις 07/10/2021, μετά από εισηγήσεις της οικογένειας, όρισε τους κ.κ. Αχιλλέα Αιμιλιανίδη, Σάββα Μάτσα και Αντώνη Αλεξόπουλο, Δικηγόρους, για να διεξάγουν ποινική ανάκριση αναφορικά με τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου. (Βλ. Τ. 32). Ο κ. Αιμιλιανίδης, αποχώρησε από την ποινική ανάκριση για προσωπικούς λόγους και ο κ. Σάββας Μάτσας και Αντώνης Αλεξόπουλος παρέμειναν ως ανακριτές. Οι τελευταίοι, εξέδωσαν το πόρισμα τους, στις 15/09/2022 – Βλ. τεκμ. 12. (Θα γίνει επίσης σχετική αναφορά σε κατοπινό στάδιο).

Στις 05/10/2022, μετά από οδηγίες του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Αρχηγός Αστυνομίας όρισε Αστυνομική Ομάδα που απαρτιζόταν από τους Υπαστυνόμεους Στέλιο Χριστοδούλου, Μενέλαο Αντωνίου και Λοχ. 940 Παντελή Χαραλάμπους, για την

διεξαγωγή περαιτέρω ανακρίσεων σε σχέση με το ενδεχόμενο διάπραξης οποιωνδήποτε ποινικών αδικημάτων που αφορούν τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου. Στην διερεύνηση θα συνέδραμε και ο Δικηγόρος, Αντώνης Αλεξόπουλος.

Η ανακριτική Αστυνομική Ομάδα, ετοίμασε σχετική έκθεση με τα συμπεράσματα και τις καταλήξεις της, βλ. τεκμ. 4. (Θα γίνει επίσης σχετική αναφορά σε κατοπινό στάδιο).

Νομική Πτυχή

Στη βάση του περί θανατικών Ανακρίσεων Νόμου, Κεφ. 153 αλλά και της Νομολογίας του Ανώτατου Δικαστηρίου, η θανατική ανάκριση, δεν είναι δίκη, δεν υπάρχουν διάδικα μέρη, δεν υπάρχει κατηγορητήριο, δεν υπάρχει δίωξη, δεν υπάρχει υπεράσπιση, απλώς γίνεται μια προσπάθεια να διαπιστωθούν γεγονότα.

Πρόκειται για μια διερευνητική διαδικασία έρευνας (ανακριτικού και όχι αντιπαραθετικού χαρακτήρα) άκρως αντίθετη μίας δίκης στην οποία ο κατηγορος κατηγορεί και ο κατηγορούμενος υπερασπίζεται. Ο θανατικός Ανακριτής δεν αποφαίνεται για την αξιοπιστία των μαρτύρων και δεν αξιολογεί στην ουσία την μαρτυρία. Η αξιολόγηση μαρτυρίας, εξέρχεται του νομοθετικού πλαισίου και του έργου του θανατικού Ανακριτή. Ο περί θανατικών Ανακριτών Νόμος, Κεφ. 153, προβλέπει τη δικαιοδοσία και την εξουσία του θανατικού ανακριτή, την ακολουθητέα διαδικασία και άλλα συναφή θέματα. Η εξουσία του θανατικού ανακριτή και το πρώτιστο έργο του, περιορίζεται στην απάντηση του πώς, πότε και πού επήλθε ο θάνατος.

Στα πλαίσια του άρθρου 17 του Νόμου, ο θανατικός ανακριτής, δεν έχει εξουσία εάν προκύπτει ποινικό αδίκημα να κατηγορήσει κάποιο πρόσωπο για συγκεκριμένο αδίκημα εν όψει και των προνοιών του Συντάγματος που **εναποθέτουν το δικαίωμα δίωξης αποκλειστικά στον Γενικό Εισαγγελέα**. (Βλ. σχετική αίτηση των Δρ. Χρίστου Χρίστου και Δρ. Σάββα Κωνσταντινίδη, ημερ. 10/07/2015 1 ΑΑΔ 1693 και Λεύκου Επιφανείου (2010) 1 ΑΑΔ 1682 (ολομέλειας Ανώτατου Δικαστηρίου).

Η αντεξέταση σε συνήθεις περιπτώσεις όπου αμφισβητούνται οι συνθήκες κάτω από τις οποίες βρήκε κάποιος το θάνατο του, αποσκοπεί στο να δημιουργήσει στο μυαλό του θανατικού Ανακριτή, κάποια αμφιβολία για την ορθότητα των πληροφοριών που τίθενται ενώπιόν του. (Βλ. σχετική υπόθεση Επιφανείου ανωτέρω, σελ. 15).

3^η Θανατική Ανάκριση

Η ακρόαση της 3^{ης} θανατικής ανάκρισης άρχισε στις 04/12/2023, στην οποία κατέθεσαν ενόρκως 9 μάρτυρες, ενώ κατατέθηκε, επίσης, μεγάλος αριθμός τεκμηρίων.

Ακολουθεί σύντομη σύνοψη της μαρτυρίας τους.

M1 κατέθεσε η κα Μαριλέννα Ανδρονικού, η οποία εκτελούσε καθήκοντα Πρωτοκολλητή στο Πολιτικό τμήμα του Ε.Δ. Λ/σου και κατέθεσε τη Γενική Αίτηση με αρ. 37/20, με τα επισυναπτόμενα αυτής και το σχετικό Διάταγμα ημερομηνίας 26/02/2020 για επανάνοιγμα της παρούσας Θ.Α.104/2005 ως Τεκμήριο 1.

M2 κατέθεσε η κα Άννα Στυλιανού, η οποία εργαζόταν στο Ε.Δ. Λ/σου και ήταν υπεύθυνη του Ποινικού Τμήματος. Η μάρτυρας αυτή κατέθεσε ως Τεκμήρια 2 και 3 τους φακέλους των προηγούμενων θανατικών ανακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των τεκμηρίων, των πρακτικών και των σχετικών πορισμάτων.

M3 κατέθεσε ο Υπαστυνόμος Μενέλαος Αντωνίου, ο οποίος ήταν μέρος της τελευταίας ανακριτικής ομάδας που διόρισε ο Αρχηγός Αστυνομίας κατόπιν οδηγιών του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Οι οδηγίες που έλαβαν ήταν η μελέτη του πορίσματος των ποινικών ανακριτών κ. Σ. Μάτσα και Αντώνη Αλεξόπουλου και διεξαγωγή περαιτέρω ανακρίσεων σε σχέση με το ενδεχόμενο διάπραξης οποιωνδήποτε ποινικών αδικημάτων που αφορούσαν τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου.

Σχετική έκθεση της Ανακριτικής ομάδας με τίτλο «Διερεύνηση των συνθηκών θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου», μαζί με επισυναπτόμενα παραρτήματα κατατέθηκε ως Τεκμήριο 4. Ο Μάρτυρας κατέθεσε ως Τεκμήριο 5, το σύνολο του μαρτυρικού υλικού που έλαβε η ανακριτική ομάδα και ως Τεκμήριο 6, το σύνολο του μαρτυρικού υλικού που υπήρχε στα πλαίσια των ερευνών που έγιναν προηγουμένως για τη διερεύνηση των συνθηκών θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου. Κατά το ίδιο τρόπο ο M3 κατέθεσε ως Τεκμήρια 10, 11 και 12 αντίστοιχα, τα πορίσματα και/ή εκθέσεις του Ανδρέα Σταύρου – Αλεξάνδρου Σαουρη, Αστυφύλακας 2064, Δήμητρας Σταύρου και Σάββα Μάτσα - Αντώνη Αλεξόπουλου.

Όπως σημείωσε ο μάρτυρας έγιναν εξετάσεις προς όλες τις κατευθύνσεις και έλαβαν καταθέσεις από οποιοδήποτε πρόσωπο θα μπορούσε να παράσχει οτιδήποτε το οποίο θα έδινε φως σε αυτή την υπόθεση. Ο μάρτυρας ανέφερε ότι έγιναν εξετάσεις για να ταυτοποιηθεί το γενετικό προφίλ που είχε εντοπιστεί στα ενδύματα του Αθανάσιου Νικολάου. Στην βάση των εκθέσεων του Δρ. Μάριου Καριόλου φαίνεται ότι το γενετικό προφίλ που εντοπίστηκε στα ενδύματα ταυτίζεται με τους Ιατροδικαστές Π. Σταυρινό και Νικόλα Χαραλάμπους.

Επίσης γενετικό προφίλ τρίτου προσώπου που εντοπίστηκε στα ενδύματα του θανόντα ταυτοποιήθηκε με υπάλληλο συγκεκριμένης εταιρείας στην Αγγλία που αποστέλλει αναλώσιμα και αντιδραστήρια στο Ινστιτούτο γενετικής Κύπρου και ο εντοπισμός του γενετικού προφίλ φαίνεται να ήταν συνέπεια επιμόλυνσης του υπαλλήλου στα αναλώσιμα και/ή αντιδραστήρια. Ουσιαστικά οι τρεις άγνωστοι άνδρες είχαν ταυτοποιηθεί και δεν υπάρχει οποιοδήποτε άγνωστο γενετικό υλικό το οποίο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στην συγκεκριμένη υπόθεση.

Ο Αντωνίου ανέφερε μεταξύ άλλων ότι λήφθηκαν δείγματα του γενετικού υλικού από 32 άτομα, που καθ' οιονδήποτε τρόπο είχαν εμπλοκή στην υπόθεση για σύγκριση με τεκμήρια και/ή ευρήματα της υπόθεσης. Τα εν λόγω δείγματα δεν έχουν καταδείξει κάτι ύποπτο σε σχέση με τα αίτια θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου.

Σύμφωνα με τον κ. Αντωνίου έχει επιβεβαιωθεί η χρήση κάνναβης στο στρατόπεδο που υπηρετούσε ο άτυχος Αθανάσιος, αλλά όχι η εμπορία κάνναβης από στρατιώτες. Έχουν δε διερευνηθεί οι ισχυρισμοί που έδωσε η κα. Ανδριάνα Νικολάου κατά καιρούς σε σχέση με τα κίνητρα, τρόπο δράσης, δράστες, συνεργούς μετά τη διάπραξη κλπ. Οι μαρτυρίες σύμφωνα με τον Αντωνίου που έχει επικαλεστεί κατά καιρούς η μητέρα, ότι δηλαδή τον γιό της τον δολοφόνησαν, διότι είχε δει εμπορία ναρκωτικών στο στρατόπεδο και ήθελαν να του κλείσουν το στόμα, δεν υποστηρίζεται από οποιαδήποτε μαρτυρία.

Επιπλέον, στη μαρτυρία του ο κ. Αντωνίου ανέφερε ότι έγιναν επιστημονικές εξετάσεις προς την κατεύθυνση του εντοπισμού θαλασσιού νερού στα ρούχα του Αθανάσιου Νικολάου προς διερεύνησης ισχυρισμών της κας Ανδριάνας Νικολάου, ότι ο θάνατος του γιού της προκλήθηκε σε θαλασσινό νερό στην παραλία και ακολούθως μεταφέρθηκε και τοποθετήθηκε κάτω από τη γέφυρα.

Από τις επιστημονικές εξετάσεις διαπιστώθηκε ότι τα εκχυλίσματα που έγιναν σε διάφορες περιοχές των ρούχων του θανόντα, δεν συνάδουν με τα εκχυλίσματα των δειγμάτων προσομοίωσης με το θαλασσινό νερό (βλέπε έκθεση τεκμήριο 4 παράρτημα 4). Στην βάση των πιο πάνω ισχυρισμών ότι ο θανών φονεύθηκε αλλού σε παραλία και μεταφέρθηκε κάτω από το γεφύρι σύμφωνα με τον κ. Αντωνίου έγιναν εξετάσεις σε σχέση με την άμμο που είχε εντοπιστεί στην στοματική κοιλότητα και στα ενδύματα του Αθανάσιου Νικολάου και προέκυψε ότι τα συστατικά των κόκκων όλων των τεκμηρίων (και της άμμου που βρέθηκε στο στόμα του θανόντα) παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες σε ότι αφορά την δομή και το υλικό τους με αυτά που υπήρχαν κάτω από το γεφύρι. Το πιο πάνω

επιβεβαιώθηκε από την χημική και ορυκτολογική σύσταση των τεκμηρίων (βλ. τεκμήριο 4 παράρτημα 3- έκθεση τμήματος γεωλογικής επισκόπησης).

Ο κ. Αντωνίου μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στο σύνολο των ενεργειών που έγιναν προς πάσα κατεύθυνση για εντοπισμό μαρτυρίας η οποία θα βοηθούσε στην κατάληξη ασφαλών συμπερασμάτων. Μεταξύ άλλων ανακρίθηκαν – εξετάστηκαν 70 πρόσωπα μεταξύ άλλων στρατιώτες και στρατιωτικοί, μέλη της αστυνομίας και συνταξιούχοι σήμερα αστυνομικοί και στρατιωτικοί που είχαν υπηρετήσει την επίμαχη περίοδο στο ίδιο στρατόπεδο με τον θανών.

Ο κ. Αντωνίου αναφέρθηκε σε σχέση με τις εξετάσεις που έγιναν αναφορικά με τους ισχυρισμούς που προβάλλονται στην ανυπόγραφη επιστολή στο Τεκμήριο 5 K92 και την κατάληξή τους περί της αβασιμότητας των καταγραφέντων πληροφοριών στην εν λόγω επιστολή.

Ο κ. Αντωνίου αναφέρθηκε μεταξύ άλλων και σε σειρά παραλείψεων που έγιναν κατά την αρχική διερεύνηση της υπόθεσης, όπως ο μη εντοπισμός της τραπεζικής κάρτας και του τηλεφώνου του θανόντα, η μη εξασφάλιση μαρτυρίας που βρισκόταν ο θανών από τη στιγμή που έφυγε από το σπίτι του στις 6:30 πμ μέχρι τη στιγμή που ανευρέθηκε, η μη λήψη λεπτομερών καταθέσεων από όλα τα μέλη της οικογένειας, αλλά και από όλους τους στρατιώτες του λόχου, η μη λήψη των εμεσμάτων για περαιτέρω εξέταση, η μη δακτυλοσκοπική εξέταση του αυτοκινήτου του θανόντα κλπ.

Ο κ. Αντωνίου επισήμανε μεταξύ άλλων, ότι παρόλες τις εξετάσεις και ανακρίσεις που έγιναν δεν προέκυψε οποιαδήποτε μαρτυρία που να συνδέει οποιοδήποτε πρόσωπο με την υπόθεση θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου.

Ο κ. Αντωνίου κατά την αντεξέτασή του σημείωσε (βλ. σελ. 65 πρακτικών, ημερομηνίας 04/12/2023) ότι από το σύνολο των εξετάσεων που έγιναν από την ανακριτική του ομάδα δεν κατέληξε σε οτιδήποτε που να υποδηλώνει εγκληματική ενέργεια. Η Δικηγόρος της Οικογένειας δήλωσε ότι δεν αμφισβητούσε τις ενέργειες που έγιναν, απλά σημείωσε ότι θα έπρεπε να καταθέσει σε άλλη ποινική διαδικασία κατά τη θέση της και όχι στην παρούσα (βλ. πρακτικά ημερ. 04/12/2023, σελ. 65-66).

M4 κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, Ο Δρ. Μάριος Καριόλου, ο οποίος εξήγησε το σύνολο των εκθέσεων του, τις οποίες ετοίμασε στα πλαίσια της παρούσας υπόθεσης, επισημαίνοντας μεταξύ άλλων την ταύτιση του γενετικού υλικού που εντοπίστηκαν στα ενδύματα του άτυχου Νικολάου, των τριών άγνωστων ατόμων με τους Ιατροδικαστές Σταυριανού και Χαραλάμπους, αλλά και

υπάλληλο συγκεκριμένης εταιρείας στην Αγγλία που προμηθεύει αναλώσιμα και αντιδραστήρια το εργαστήριο.

Κατέληξε στο ότι το γενετικό υλικό των τριών άγνωστων ανδρών στα ρούχα του θανόντα, έχει πλήρως ταυτοποίηση και δεν υπάρχει άγνωστο γενετικό υλικό, το οποίο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στη συγκεκριμένη υπόθεση (βλ. πρακτικά ημερ. 04/12/2023, σελ. 77).

Επιπρόσθετα, ο Δρ. Καριόλου ανέφερε ότι και στα δύο τενεκεδάκια μπίρας «ΛΕΩΝ», (τα οποία εντοπίστηκαν στο εσωτερικό μέρος του αυτοκινήτου με αρ. εγγραφής ΚΑΡΟ67 (του θανόντα, που εντοπίστηκε πάνω από την γέφυρα) βλ. Τεκμ.5 Α/Α/142 1^η έκθεση με αρ. 1654-2006, επισυνημμένο έγγραφο της Αστυνομίας με τα Τεκμήρια Αρ. Αναφοράς 1654/06), **εντοπίστηκε γενετικό υλικό το Αθανάσιου Νικολάου και στα δύο τενεκεδάκια μπίρας «Λεών».**

Μάρτυρας 5 κατέθεσε η Αστυφύλακας 2064 Δήμητρα Σταύρου του Αρχηγείου Αστυνομίας, η οποία υιοθέτησε την έκθεση, Τεκμήριο 11, που ετοίμασε στα πλαίσια των ανακρίσεων που διεξήγαγε για τις συνθήκες θανάτου του άτυχου Νικολάου. Περαιτέρω, η μάρτυρας αναφέρθηκε στη μεταφορά του υοειδούς οστού στην Αθήνα για να γίνουν οι ιστοπαθολογικές εξετάσεις και την παραλαβή των πλακιδίων και φύλαξή τους στην Κύπρο.

Μάρτυρας 6 κατέθεσε η κα Ελευθερία Χαριλάου, ανθρωπολόγος – οστεολόγος, η οποία υιοθέτησε την πολυσέλιδη Δικανική Αρχαιολογική και ανθρωπιστική έκθεση των σκελετικών καταλοίπων του Αθανάσιου Νικολάου, Τεκμήριο 5 Α/Α 111. Η μάρτυρας αυτή μεταξύ άλλων αναφέρθηκε στο γεγονός ότι εντοπίστηκαν κατάγματα στα σκελετικά κατάλοιπα του άτυχου Νικολάου, μεταξύ άλλων διαπίστωσε κάταγμα στέρνου, κατάγματα στη δεύτερη, έκτη, όγδοη, ένατη και ενδέκατη δεξιά πλευρά, κατάγματα στην πρώτη, έκτη, έβδομη, όγδοη και ένατη αριστερή πλευρά, κατάγματα τρίτου έως ενδέκατου, συμπεριλαμβανομένου θωρακικού σπονδύλου, κατάγματα πρώτου έως τέταρτου οσφυϊκού σπονδύλου, συντριπτικό κάταγμα ιερού οστού, συντριπτικό κάταγμα δεξιού ανώνυμου οστού, συντριπτικό κάταγμα δεξιού λαγόνιου οστού, κάταγμα αριστερού ανώνυμου οστού, κάταγμα βραχιόνιου οστού, κάταγμα αριστερής περόνης, κάκωση δεξιού αστραγάλου, κάταγμα δεξιάς κνήμης κλπ, τα οποία και ανέφερε ότι πρόκειται για περιθανάτια ευρήματα (βλ. έκθεση, τεκμήριο 5 Α/Α111, σελ.7-11). Σε σχέση με το υοειδές οστό διαπίστωσε έλλειμμα στο αριστερό κέρασ, το οποίο η ίδια δεν μπορούσε να το τοποθετήσει είτε στα περιθανάτια είτε στα μεταθανάτια ευρήματα. Είχε δε αποφασιστεί από τους παρόντες Ιατροδικαστές να αποσταλεί για ιστοπαθολογικές εξετάσεις.

M7 κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου, Δρ. Εμανουήλ Αγαπητός ιατρός καθηγητής από 01/02/1976 μέχρι 19/08/2019 στο πρώτο εργαστήριο της παθολογικής ανατομικής σχολής του πανεπιστημίου Αθηνών. Μεταξύ άλλων, ο Δρ. Αγαπητός αναφέρθηκε στην μακροχρόνια εμπειρία του και στο γεγονός ότι από το 1984 μέχρι την αφυπηρέτησή του ήταν υπεύθυνος του ως άνω κλινικού εργαστηρίου και διενήργησε πάνω από 50 χιλιάδες τέτοιες εξετάσεις ιστοπαθολογικών παρασκευασμάτων. Διευκρίνισε ότι σε ό,τι αφορά τις ιστοπαθολογικές εξετάσεις των κοινών βιοψιών διενήργησε τέτοιες κατά πολλές εκατοντάδες χιλιάδες. Ο Δρ. Αγαπητός επεσήμανε ότι έτυχε πολλές μετεκπαιδεύσεις στο εξωτερικό σε εξειδικευμένα αντικείμενα και κατέθεσε ως Τεκμήριο 16 το μακρύ βιογραφικό του.

Ο Δρ. Αγαπητός σε σχέση με την παρούσα υπόθεση υιοθέτησε τις δύο εκθέσεις που ετοίμασε T6 A/A92 και A/A92A και ανέφερε ότι κατά την ειδική ιστοχημική εξέταση Κυανούν του Βερολίνου αναζητούσαν τα κοκκία της αιμοσιδηρίνης και τούτο για να διαπιστωθεί αν υπήρξε κάκωση εν ζωή. Σημείωσε ότι παρότι έγινε εξέταση σε όλο το οστό **δεν εντοπίστηκαν τα κοκκία αιμοσιδηρίνης ούτε οποιοδήποτε ιστολογικό εύρημα. Παράτησε όμως ότι αυτά τα κοκκία αιμοσιδηρίνης μπορούσαν να υπήρχαν, αλλά με τον καιρό να κάθησαν στο κώμα, λόγω του μακρού χρονικού διαστήματος που πέρασε μέχρι την εκταφή και για τούτο ανέφερε ότι ήταν δυνατό το μικρό έλλειμμα 3 χιλιοστών στο αριστερό κέρασ να ήταν συμβατό με πιθανή κάκωση γενομένη εν ζωή. Επιπρόσθετα, ως ανέφερε και στην έκθεση του T6 A/A92A, χαρακτηρίζεται τέτοια ως πιθανή κάκωση γενομένη εν ζωή, δεδομένου ότι ο θανάτων ήταν πολυτραυματίας. Ο Δρ. Αγαπητός ανέφερε ότι αυτό το μικρό έλλειμμα στο υοειδές οστό, θα μπορούσε να είναι μεταθανάτιο λόγω της μακροχρόνιας αποσύνθεσης της ιστικής αποσύνθεσης. Επιπλέον, ο Δρ Αγαπητός ανέφερε ότι αυτό το έλλειμμα των 3 χιλιοστών του αριστερού κέρατος σε σύγκριση με το δεξιό κέρασ, μπορεί να οφείλεται στην ασυμμετρία που παρατηρείται ομοίων μελών του ανθρώπινου σώματος π.χ. Ο ένας μαστός είναι μεγαλύτερος από τον άλλο λίγο ανεπαίσθητα, ο μέσος δάκτυλος δεξιά όταν ενώνει κάποιος τις παλάμες του, προέχει κατά 3 χιλιοστά με 4 του αριστερού κλπ.**

Ο Δρ. Αγαπητός σχολιάζοντας το απόσπασμα από την έκθεση της κας Καραγιάννη T6 A/A88 2^η σελίδα, «Η ιστοχημική χρώση του Βερολίνου δεν κατέδειξε κοκκία αιμοσιδηρίνης διότι οι αιμορραγικές διαποτίσεις δεν είχαν το χρονικό περιθώριο (θάνατος - νεκροψία, νεκροτομή) να εμποτίσουν το υοειδές οστό, αλλά μόνο τα μαλακά μόρια περίξ του τραχήλου.», ανέφερε ότι δεν συμφωνεί καθότι ουδέποτε παρέλαβαν και/ή εξέτασαν μαλακά μόρια περίξ του τραχήλου αφού μετά από τόσα χρόνια είχαν διαλυθεί, είχαν λιώσει. Δεν έγινε επομένως καμία τέτοια εξέταση στα μαλακά μόρια αυτά. Επισήμανε δε ότι για να εντοπιστούν αυτά τα κοκκία

αιμοσιδηρίνης στα μαλακά μόρια, θα έπρεπε ο ιατροδικαστής που διενήργησε τη νεκροτομή και είδε τις αιμορραγικές διηθήσεις να πάρει ένα κομμάτι των μαλακών μορίων και να το στείλει για ιστολογική εξέταση. Συμπλήρωσε ότι για να εντοπιστούν αυτά τα κοκκία αιμοσιδηρίνης στα μαλακά μόρια, πρέπει ο άνθρωπος να είναι εν ζωή, δηλαδή να δεχθεί την κάκωση και να παρέλθουν και 24 ώρες ζωντανός, αφού όταν πεθάνει δεν βλέπουμε κοκκία αιμοσιδηρίνη (βλ. σελ. 26-28 πρακτικών, ημερ. 25/01/24). Η διαπίστωση ιατροδικαστή με γυμνό μάτι, χωρίς να συνδέεται από ιστοπαθολογική εξέταση, δεν είναι αρκετό.

Ο Δρ. Αγαπητός ανέφερε ότι κατά την ιστολογική εξέταση, δεν διαπίστωσε κάποια διαφοροποίηση στα ιστολογικά ευρήματα του δεξιού κέρατος του υοειδούς οστού από το αριστερό κέρασ και γενικότερα τα αποτελέσματα της ιστολογικής εξέτασης δεν έδωσαν κανένα ιστολογικό εύρημα. Κατέληξε δε ότι η ιστολογική εξέταση δε βοήθησε για να δοθεί με ασφάλεια μια απάντηση κατά πόσο το μικρό έλλειμμα στο υοειδές οστό είχε προκληθεί εν ζωή και μόνο υποθέσεις θα μπορούσαν να γίνουν (βλ. σελ.32 πρακτικών). Συμφώνησε δε ότι όλα τα ευρήματα θα έπρεπε να ιδωθούν, συνταξιολογηθούν από ιατροδικαστή-νεκροψία-σκηνή-σύνολο των γεγονότων που συνθέτουν την υπόθεση.

Επιπρόσθετα, ο Δρ. Αγαπητός ανέφερε ότι ο παθολογοανατόμος μετά την ιστολογική εξέταση που διενεργεί, αποστέλλει την έκθεση του στον ιατροδικαστή για να μπορέσει να συνάψει τον αιτιώδη σύνδεσμο, αφού ο τελευταίος έχει και τα υπόλοιπα στοιχεία της σκηνής θανάτου και τυχόν άλλα ευρήματα μακροσκοπικά.

Επίσης, τέθηκε στον Δρ. Αγαπητό για να σχολιάσει τη θέση του Δρ. Σταυριανού που καταγράφεται στην έκθεση του στην 3^η σελίδα “ότι δηλαδή η συσκευή λάρυγγα και το υοειδές οστό περιγράφονται ως φυσιολογικά” και αν εντόπισε στις εξετάσεις που έκαμε οποιαδήποτε θετικά στοιχεία που να αντικρούουν την πιο πάνω θέση του Δρ. Σταυριανού και απάντησε ότι δεν μπορούσε να απαντήσει με σιγουριά το συγκεκριμένο ερώτημα από τις δικές του εξετάσεις και ότι η ως άνω εκτίμηση του Δρ. Σταυριανού είναι σεβαστή αφού ο Δρ. Σταυριανός ήταν σε πλεονεκτικότερη θέση αφού είχε ολόκληρο το σώμα κατά την νεκροτομή, χωρίς αυτόλυση, αλλοίωση. (Βλ. σελ. πρακτικών 33-34, ημερ. 25/01/2024).

Ο Δρ. Αγαπητός αναφέρθηκε και στα πλακίδια που εξετάστηκαν και παραδόθηκαν και στη δυσαρμονία που παρατηρήθηκε στην αρίθμηση, επισημαίνοντας ότι είχε γίνει λάθος στην αρίθμηση ενώ η μη παράδοση των 37 πλακιδίων αρχικώς στην Αστυνομία ήταν ακριβώς, λόγω του ότι είχε εξαντληθεί το υλικό και οι τελευταίες τομές δεν είχαν στην επιφάνειά τους οστικό ιστό. Κατόπιν τούτου θεωρήθηκαν άκυρες στην τελική αρίθμηση

των ιστολογικών πλακιδίων (βλ. Τ6 Α/Α92Β και πρακτικά σελ. 35,36). Όταν δε ζητήθηκαν από την Κ.Δ. παραδόθηκαν και αυτές οι 37 τομές.

Κατά την αντεξέταση του ο Δρ. Αγαπητός, επισήμανε ότι η ανώμαλη παρυφή στο υοειδές οστό, μπορεί να συμβεί σαν μεταθανάτια αλλοίωση (βλ. πρακτικά σελ. 38). Ο μάρτυρας σε σχέση με την φωτογραφία 66 του τεκμηρίου 7^Α, ανέφερε ότι φαίνεται υπέρχρωση του δέρματος, το οποίο μπορεί να οφείλεται σε χίλιες δυο άλλες περιστάσεις. (Βλ. πρακτικά σελ. 39). Σε σχέση με την φωτογραφία 66 τεκμ. 7^Α, ανέφερε ότι είναι η περιοχή του τραχήλου και σημειώθηκε με μαρκαδόρο. Διευκρίνισε ότι είναι μαλακά μόρια που αφορούν μύες και σε μία θέση τμήμα μυός έχει πιο καστανόφαιη χροιά την οποία δεν μπορεί να επιβεβαιώσει. Σημείωσε ότι δεν μπορεί να επιβεβαιώσει ότι στη φωτογραφία 55, τεκμ. 7^Α, ότι είναι αιμορραγικές διαποτίσεις, αλλά ότι μαζεύτηκε εκεί αίμα χωρίς να μπορεί να τον επιβεβαιώσει. (Βλ. σελίδα πρακτικών 39-40).

Διευκρίνισε στη συνέχεια, σε άλλο σημείο ο μάρτυρας, ότι τις ασφυκτικές κηλίδες δεν τις βλέπουν νωπές οι παθολογοανατόμοι, γιατί τις παραλαμβάνουν σε φορμόλη και αλλοιώνεται η χροιά τους, γίνεται πιο γκριζωπή. Καταλήγοντας ότι δεν είναι του αντικειμένου του παθολογοανατόμου να τοποθετηθεί, αλλά είναι ζήτημα Ιατροδικαστικό. (Βλ. πρακτικά σελ. 40-41).

Ο Δρ. Αγαπητός επανέλαβε κατά την αντεξέταση ότι οι παθολογοανατόμοι συντάσσουν την έκθεση με τα ιστολογικά ευρήματά τους στον Ιατροδικαστή για να συνάψει τον αιτιώδη σύνδεσμο, αφού έχει και τα υπόλοιπα στοιχεία της σκηνής θανάτου και τυχόν άλλα ευρήματα μακροσκοπικά (βλ. σελ. 41 πρακτικών, ημερ. 25/01/24).

Σε ερώτηση του Δικαστηρίου αν είναι πιο πιθανόν η κάκωση να έγινε εν ζωή παρά μεταθανάτια, ο Δρ. Αγαπητός απάντησε «θα θεωρούσα ίσες πιθανότητες και λιγότερη πιθανότητα την εκ γενετής ανισομεγέθεια των μελών του ανθρώπινου σώματος» (βλ. πρακτικά σελ. 68, ημερ. 24/01/24). Επιπρόσθετα, ο Δρ. Αγαπητός ανέφερε ότι αυτό το οστικό έλλειμμα στο υοειδές οστό δεν είναι ικανό να επιφέρει τον θάνατο του άτυχου Νικολάου, δεδομένου ότι ήταν πολυτραυματίας (βλ. πρακτικά σελ. 66 και έκθεση τεκμήριο 6 Α/Α92Α).

Μ8 κατέθεσε στο Δικαστήριο η Δρ. Καραγιάννη, παθολογοανατόμος, η οποία παρουσιάστηκε από την οικογένεια και αντεξετάστηκε σχετικά. Όπως αναφέρθηκε στην απόφαση Λεύκου Επιφανείου (2010) 1ΑΑΔ 1682 (Ολομέλειας Ανωτάτου Δικαστηρίου), η αντεξέταση σε συνήθεις περιπτώσεις όπου αμφισβητούνται οι συνθήκες κάτω από τις οποίες βρήκε κάποιος το

θάνατό του, αποσκοπεί στο να δημιουργήσει στο μυαλό του Θανατικού Ανακριτή κάποια αμφιβολία για την ορθότητα των πληροφοριών που τίθενται ενώπιόν του. Είναι ακριβώς σε αυτό το πλαίσιο που παρατίθενται οι πιο κάτω ανακρίβειες από την μαρτυρία της κας Καραγιάννης ακριβώς διότι αμφισβητείται η ορθότητα των πληροφοριών που κατέθεσε στο Δικαστήριο.

Η Δρ. Καραγιάννη στην έκθεση Τεκμήριο 6 Α/Α88, την οποία υιοθέτησε στο Δικαστήριο κατέγραψε στη 2^η σελίδα στη 2^η παράγραφο τα εξής : «Η ιστοχημική χρώση Κυανού του Βερολίνου, δεν κατέδειξε κοκκία αιμοσιδηρίνη, διότι οι αιμορραγικές διαποτίσεις δεν είχαν το χρονικό περιθώριο (θάνατος – νεκροψία, νεκροτομή) να εμποτίσουν το υοειδές οστό, αλλά μόνο τα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου». Ένας μετρίου επιπέδου γνώστης της ελληνικής γλώσσας, αντιλαμβάνεται την πρόταση αυτή να εννοεί ότι ο ουσιώδης χρόνος στον οποίο αναφέρεται η Δρ. Καραγιάννη είναι μεταθανάτιος, αφού σε παρένθεση αναφέρει το χρόνο ανάμεσα στο θάνατο και νεκροψία, νεκροτομή). **Μάλιστα, κατά την εξέτασή της στο Δικαστήριο, η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε ότι τα κοκκία αιμοσιδηρίνης χρειάζονται να περάσουν 24 ώρες αφού πεθάνεις για να εμφανιστούν. Επιπλέον, η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε ότι ενόψει του ότι η νεκροτομή έγινε από την ώρα του θανάτου του άτυχου Νικολάου σε λιγότερο των 24 ωρών, δεν πρόλαβαν τα ερυθρά αιμοσφαίρια να γίνουν κοκκία αιμοσιδηρίνη και να εμποτίσουν το υοειδές οστό. Το δε Δικαστήριο υπέβαλε πολύ ορθά ερώτηση στην κα Καραγιάννη, στο ζήτημα που απασχολεί ότι ο κ. Αγαπητός ανέφερε ότι τα κοκκία αιμοσιδηρίνης χρειάζονται 24 ώρες να εμφανιστούν νοούμενο ότι ο άνθρωπος είναι ζωντανός και όχι πεθαμένος. Η Δρ. Καραγιάννη επέμενε στη θέση της ότι πρέπει να έχεις πεθάνει για να εντοπισθούν τα κοκκία αιμοσιδηρίνης (βλ. πρακτικά σελ. 46 και 47, ημερομηνίας 26/01/2024).**

Κατά την 26/02/2024 ημερομηνίας της αντεξέτασής της ανακάλεσε τελείως την προηγούμενη θέση της και ανέφερε ότι πρέπει να είναι κάποιος ζωντανός αφού δεχθεί την κάκωση για 24 ώρες για να εντοπισθούν τα κοκκία αιμοσιδηρίνης (βλ. πρακτικά σελ. 45 και 46, ημερ. 26/02/2024). Το ζήτημα που προκύπτει είναι άκρως σοβαρό, διότι το διάταγμα του Δικαστηρίου, ημερομηνίας 26/01/2021, το οποίο επανασυντάχθηκε την 12/02/2021, εξουσιοδοτούσε τη Δρ. Δήμητρα Καραγιάννη και τον Δρ. Εμμανουήλ Αγαπητό όπως προβούν σε παθολογοανατομική επεξεργασία του υοειδούς οστού για ανίχνευση αιμοσιδηρίνης και η Δρ. Καραγιάννη φαίνεται από τα πιο πάνω ότι αδυνατούσε και/ή δεν είχε την επιστημονική επάρκεια να απαντήσει στο κομβικής σημασίας ερώτημα, το πότε δηλαδή σχηματίζονται αυτά τα κοκκία αιμοσιδηρίνης που αναζητούνταν να εντοπιστούν στο διάταγμα.

Επιπρόσθετα, έτσι όπως είναι διατυπωμένη η πρόταση (ανωτέρω) στο Τεκμήριο 6 Α/Α88 2^η παράγραφο φαίνεται ότι τα κοκκία αιμοσιδηρίνης εμπότισαν τα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου, τα οποία μαλακά μόρια ουδέποτε οι παθολογοανατόμοι παρέλαβαν (δεν υπήρχαν μετά από 17 χρόνια) και ουδέποτε έγινε εξέταση σε σχέση με τα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου (και ουδέποτε εντοπίστηκε κοκκία αιμοσιδηρίνη). Όμως όπως είναι διατυπωμένη η πρόταση, δημιουργεί την παραπλανητική εντύπωση ότι δεν εντοπίστηκε κοκκία αιμοσιδηρίνη, διότι οι αιμοραγικές διαποτίσεις δεν εμπότισαν το υοειδές οστό, αλλά μόνο τα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου.

Τώρα αν δεχτούμε ότι στα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου υπήρχαν κοκκία αιμοσιδηρίνης, λαμβανομένου υπόψη τη θέση ότι πρέπει κάποιος να είναι ζωντανός για 24 ώρες μετά την κάκωση για να σχηματιστούν, θα έπρεπε ο άτυχος Αθανάσιος να κυκλοφορούσε 24 ώρες μετά την κάκωσή του για να είχαν εντοπιστεί αυτά τα κοκκία αιμοσιδηρίνης στα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου όπως αφήνει στην έκθεσή της να εννοηθεί η Δρ. Καραγιάννη.

Επίσης, πουθενά στην Έκθεσή της η Δρ. Καραγιάννη, εκεί όπου διατείνεται ότι «τεκμηρίωσε» τον στραγγαλισμό, δεν αναφέρει με σαφήνεια στο που διαπίστωσε ή δεν διαπίστωσε τις αιμορραγικές διαποτίσεις στις οποίες αναφέρεται στα μαλακά μόρια πέριξ του τραχήλου. Κατά την κατάθεση της δε, άλλοτε μας έλεγε ότι η παρουσία τους στα μαλακά μόρια είναι άσχετη με την αιτία θανάτου (βλ. πρακτικά ημερ.26/01/2024, σελ. 43, γραμμή 30-32) και άλλοτε, τόσο στην εξέταση όσο και στην αντεξέταση, μας έλεγε και έδειχνε και σε φωτογραφίες εκχυμώσεις, αιμορραγικές διαποτίσεις δηλαδή, ισχυριζόμενη ότι αυτές τεκμηριώνουν ότι πρόκειται περί στραγγαλισμού. Πέραν του ότι οι Ιατροδικαστές, συμπεριλαμβανομένου του κ. Κουτσαύτη, που πέραν της 15-ετίας ασχολείτο με την υπόθεση, δεν εκφράζουν πουθενά στις εκθέσεις τους που προηγήθηκαν αυτής της Δρ. Καραγιάννη άποψη αναφορικά με την σημασία ή όχι των εκχυμώσεων στις οποίες η Δρ. Καραγιάννη αναφέρεται, δεν θέτουν και πουθενά μέχρι και την εμφάνιση της δικής της έκθεσης ζήτημα περί στραγγαλισμού.

Αν Εντιμότητα όντως ίσχυε ο ισχυρισμός της Δρ. Καραγιάννη, ότι δηλαδή οι εκχυμώσεις που μας έδειξε στις φωτογραφίες, που μόνο η Δρ. Καραγιάννη φαίνεται να αξιολογεί και μάλιστα σε πολύ κατοπινό της σύνταξης της Έκθεσής της στάδιο, κατά την ακροαματική διαδικασία δηλαδή, πράγματι τεκμηριώνουν στραγγαλισμό, τότε αφενός οι Ιατροδικαστές, πρώτος και καλύτερος ο Δρ. Κουτσαύτης, θα είχαν θέσει το ζήτημα του στραγγαλισμού πολύ πριν την εκταφή, αφού είχαν στη διάθεσή του τις φωτογραφίες επί των οποίων κατέθεσε η Δρ. Καραγιάννη, κάτι που ποτέ δεν έγινε, και αφετέρου δεν θα ζητούσαν την εξέταση του Υοειδούς οστού ώστε να διαφανεί αν πρόκειται περί κατάγματος εν

ζωή γενόμενου, ώστε να μπορέσουν αυτοί να αξιολογήσουν την σημασία του αναφορικά με την συνάφεια του ευρήματος ως προς την αιτία θανάτου.

Είναι η γνώμη μας Εντιμοτάτη, ότι η Δρ. Καραγιάννη, αντί να δηλώσει, ως όφειλε, ότι από την δική της εξέταση απλά δεν προκύπτουν ευρήματα που να βοηθούν τους ιατροδικαστές να καταλήξουν αναφορικά με τη σημασία του ελλείματος με ανώμαλη παρυφή στο οπίσθιο τμήμα του αριστερού κέρατος του υοειδούς οστού, το οποίο αυτοί εξάλλου διαπίστωσαν κατά την εκταφή και επειδή από μόνο του δεν επαρκούσε ώστε να τους οδηγήσει σε συμπέρασμα ζήτησαν την εξέταση του οστού στην Αθήνα, λειτούργησε αντιεπιστημονικά και αυθαίρετα, οδηγούμενη σε διατύπωση συμπεράσματος στην Έκθεσή της το οποίο ουδόλως τεκμηριώνει.

Οι Ιατροδικαστές, ειδικά ο Δρ. Κουτσαύτης, ήταν σαφείς στο τι έψαχναν: ζητούσαν να τεκμηριωθεί το κατά πόσον αυτό το οστικό έλλειμα οφειλόταν σε εν ζωή γενόμενα γεγονότα και προς αυτό ζητούσαν να τους απαντηθεί το κατά πόσον υπήρχαν υπολείμματα αιμορραγικής διήθησης ή κοκκία αιμοσιδηρίνης. Η απάντηση στο σαφές αυτό ερώτημα των Ιατροδικαστών είναι ξεκάθαρη και από τους δύο Παθολογοανατόμους που εξέτασαν το υοειδές οστό: τόσο ο Καθηγητής Αγαπητός, όσο και η Δρ. Καραγιάννη συμφωνούν στο ότι δεν ανευρέθηκαν κοκκία αιμοσιδηρίνης και στο ότι δεν ανευρέθηκαν υπολείμματα αιμορραγικής διήθησης, βασικά δεν εντοπίστηκε κανένα ιστολογικό εύρημα. Αντί όμως η κ. Καραγιάννη να δηλώσει αυτό, ως όφειλε, εφηύρε στην Έκθεσή της επιχειρηματολογία περί ανεπάρκειας του χρόνου που παρήλθε ώστε να δικαιολογήσει την μη ανεύρεση κοκκίων αιμοσιδηρίνης και αυθαίρετα να καταλήξει στο συμπέρασμα περί στραγγαλισμού εν ζωή. Λυπούμαι Εντιμοτάτη να παρατηρήσω ότι αναδείχθηκε στην ακροαματική διαδικασία η μη επιστημονική επάρκεια της κα Καραγιάννη.

Η Δρ. Καραγιάννη για να στηρίξει τον ισχυρισμό περί αιμορραγικών διαποτίσεων, παρέπεμψε στην λεζάντα των φωτογραφιών στη σελ. 140 της ιατροδικαστικής του Κουτσελίνη του Τεκμηρίου 25, όπου αναφέρονται στη περίπτωση της πνιγμονής από απόφραξη με ευμέγεθες τεμάχιο πορτοκαλιού και όχι σε στραγγαλισμό. Οι φωτογραφίες που περιγράφουν και δείχνουν τα σημάδια σε περιπτώσεις στραγγαλισμού είναι οι προηγούμενες της σελίδας 140, που δεν είναι η περίπτωση με τα ευρήματα του άτυχου Νικολάου. Εξάλλου η Δρ. Καραγιάννη δεν είναι ιατροδικαστής, αλλά παθολογοανατόμος. Αυτές τις αιμορραγικές διαποτίσεις που ανέφερε η κα Καραγιάννη ότι εντόπισε δια γυμνού οφθαλμού στις φωτογραφίες χωρίς να είναι ιατροδικαστής δεν

εντόπισε ούτε έκανε καμία αναφορά κανείς ιατροδικαστής που εμπλάκηκε σε αυτή την υπόθεση που είναι και της ειδικότητάς τους δια γυμνού οφθαλμού να εκφέρουν άποψη ούτε ακόμη και ο Ιατροδικαστής της οικογένειας κ. Κουτσαύτης, ούτε και κάνει τέτοια αναφορά ακόμη και στην τελευταία έκθεσή του.

Επιπλέον, στη μαρτυρία της η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε ότι δεν ζητήθηκε να απαντήσουν κατά την εξέταση του υοειδούς οστού για την ύπαρξη ή όχι κοκκίων αιμοσιδηρίνης (βλ. πρακτικά σελ.48 γραμμή 30, ημερομηνίας 26/01/2024).

Όμως όπως φαίνεται από το Διάταγμα του Δικαστηρίου, αυτό ήταν ακριβώς το ερώτημα που ζητήθηκε η εξέταση στην Αθήνα. Επιπλέον, στην ίδια την έκθεση της Δρ. Καραγιάννη στην 1^η σελίδα κάτω από τον τίτλο «Μακροσκοπική Εξέταση» (βλ. τεκμήριο 6 Α/Α 88), καταγράφεται από την ίδια ότι η ιστοχημική χρώση Κυανού του Βερολίνου, ήταν για ανίχνευση κοκκίων αιμοσιδηρίνης, άρα και πάλι η πιο πάνω θέση της Δρ. Καραγιάννη δεν ισχύει ότι δεν της ζητήθηκε να απαντήσει στην ύπαρξη ή όχι κοκκίων αιμοσιδηρίνης.

Η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε στο Δικαστήριο στις 26/01/2024 ότι «Διορίστηκα από την Εισαγγελία Αθηνών για να αναλάβω την πραγματογνωμοσύνη κατόπιν εντολής της Εισαγγελίας, της ανάλυσης του οστού του θανόντα Αθανάσιου Νικολάου (σελ. 3 πρακτικών , ημερ. 26/01/2024) και ότι «οι πραγματογνώμονες της Εισαγγελίας απαγορεύεται να διοριστούν τεχνικοί σύμβουλοι της εκάστοτε πλευράς, είναι απαγορευτικό, που σημαίνει δεν πρέπει να έρθουμε σε επαφή με τους τεχνικούς συμβούλους, οι οποίοι τεχνικοί σύμβουλοι είναι στην προσωπική ευχέρεια της κάθε οικογένειας... και δεν έχουν σχέση οι τεχνικοί σύμβουλοι άμεση σχέση με τον πραγματογνώμονα, απαγορεύεται της Εισαγγελίας. Εμάς σαν πραγματογνώμονες στην Αθήνα η αμοιβή μας, θα ήθελα να μη γελάσει το Δικαστήριο, για κάθε υπόθεση είναι περί των 22 ευρώ ανεξάρτητου κόστους του πραγματογνώμονα μετακίνησης, το οτιδήποτε. Δεν πληρωνόμαστε από κανένα εντολέα πέρα από την Εισαγγελία» (βλ. σελ. 5 πρακτικών ημερ. 16/01/24).

Τα πιο πάνω και πάλι δεν ισχύουν, καθώς η Δρ. Καραγιάννη διορίστηκε στην παρούσα υπόθεση τεχνικός σύμβουλος της οικογένειας (φαίνεται τόσο στο Διάταγμα του Δικαστηρίου, ημερ. 26/01/2021 που έγινε αναφορά προηγουμένως, αλλά και στην ίδια της την έκθεση 1^η σελίδα 4^η γραμμή αναφέρει «...διορίστηκα ως τεχνικός σύμβουλος της οικογένειας» (βλ. Τ.6 Α/Α88). Επιπροσθέτως, αποδείχθηκε κατά την αντεξέταση ότι πληρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το ποσό των 9.000 ευρώ για την εργασία της αυτή. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την πληρωμή των εξόδων της οικογένειας. Ενόψει του ότι η Δρ. Καραγιάννη είχε διοριστεί ως τεχνικός σύμβουλος της οικογένειας, το χρηματικό ποσό των 9.000 ευρώ

πληρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στη Δρ. Καραγιάννη εκ μέρους της οικογένειας.

Η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε στο Δικαστήριο ότι η ανώμαλη παρυφή του υοειδούς οστού του αριστερού κέρατος συνηγορούσε ότι το έλλειμμα ήταν κάταγμα εν ζωή. Προς τούτο κατέθεσε στην κυρίως εξέταση της ένα κλαδί, το οποίο και έσπασε παρομοιάζοντάς το με το υοειδές οστό, προβαίνοντας ουσιαστικά σε αναπαράσταση του τρόπου που δημιουργήθηκε η ανώμαλη παρυφή.

Κατά τη διάρκεια της αντεξέτασης, όταν της υποβλήθηκε πως το κλαδί ήταν νεκρό, αφού απομακρύνθηκε από το δέντρο και ότι η ανώμαλη παρυφή μπορεί να δημιουργηθεί και εν ζωή και μεταθάνατο και δεν είναι αυτό το στοιχείο βοηθητικό, απέφυγε να απαντήσει επί του συγκεκριμένου ερωτήματος, απαντώντας γενικά ότι τον στραγγαλισμό τον στήριξε σε πολλά στοιχεία και όχι μόνο σε αυτό (βλ. πρακτικά σελ. 38-40). Οπωσδήποτε αυτή την ανώμαλη παρυφή είδε και ο Δρ. Κουτσαύτης και οι άλλοι Ιατροδικαστές και όλοι συμφώνησαν ότι ήταν απαραίτητη η ιστολογική εξέταση για να δείξει αν η κάκωση ήταν εν ζωή. Η ανώμαλη παρυφή από μόνη της δε μπορούσε να βοηθήσει. Ο δε Δρ. Αγαπητός ανέφερε ότι η ανώμαλη αυτή παρυφή που εντοπίζεται στο υοειδές οστό μπορεί να έγινε και μεταθανάτια (βλ. σελ. 38 πρακτικών, ημερ. 25/01/24).

Η Δρ. Καραγιάννη κατά απόλυτο τρόπο ανέφερε στο Δικαστήριο στην κυρίως εξέταση της ότι δεν υπάρχει στραγγαλισμός χωρίς απώλεια του τμήματος του ενός ή του άλλου κέρατος στο υοειδές οστό (βλ. πρακτικό σελ.19). Κατά τον ίδιο απόλυτο τρόπο η Δρ. Καραγιάννη ανέφερε ότι ο μόνος τρόπος που δύναται να σπάσει ένα υοειδές είναι δια στραγγαλισμού ή δια απαγχονισμού (βλ. πρακτικά ημερ. 26/01/24 σελ. 20). **Όμως η βιβλιογραφία που η ίδια η Καραγιάννη κατέθεσε στο Δικαστήριο (βλ. επισυνημμένο έγγραφο T.6 A/A88), σε αγγλικό κείμενο δεν επιβεβαιώνει τις απόλυτες θέσεις της όσον αφορά τα πιο πάνω.**

Στην επιστημονική Δημοσίευση που κατέθεσε (6^η σελίδα κάτω από τον τίτλο Discussion) το κάταγμα υοειδούς οστού απαντάται σε ποσοστά που κυμαίνονται από 20.7% έως 68% των περιπτώσεων και επομένως δεν παρατηρούνται σε περιπτώσεις στραγγαλισμού που κυμαίνονται από 32% έως 79.3%.

Κατά τον ίδιο τρόπο στη σελίδα 251 κάτω από τον τίτλο «Causes and Mechanism» αναφέρεται μια ποικιλία αιτιών πέρα του στραγγαλισμού όπου παρατηρείται κάταγμα του υοειδούς οστού, ενώ για τον στραγγαλισμό αναφέρεται ότι κάταγμα υοειδούς παρατηρείται σε 50% των περιπτώσεων άρα και πάλι αντικρούεται η πιο πάνω απόλυτη θέση της Δρ. Καραγιάννη.

Επιπρόσθετα, στη σελ. 266 και 267 κάτω από τον τίτλο

“fractures of the Hyoid Bone, Presentation of two cases with a review of the Literature”, καταγράφονται ότι κάταγμα, κάκωση δηλαδή του υοειδούς οστού, δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο δια στραγγαλισμού ή απαγχονισμού, μπορεί να επέλθει και από μυϊκή έλξη του οστού είτε από εξαναγκαστική κατάποση είτε από απότομη υπερέκταση του λαιμού. Ας σημειωθεί ότι η υπερέκταση του λαιμού σε περιπτώσεις πτώσης, αναφέρεται και η βιβλιογραφία από το βιβλίο του Κουτσελίνη Τεκμ.25 που η ίδια η μάρτυρας επίσης κατέθεσε.

Επίσης, η βιβλιογραφία που η μάρτυρας κατέθεσε, αναφέρεται σε περιστατικά που είχε σπάσει το υοειδές οστό και ο ασθενής επέζησε. Στη σελ. 269 της βιβλιογραφίας αναφέρεται σε περίπτωση ενός ασθενή που έκανε μανιεριστικές κινήσεις του λαιμού (π.χ. κινήσεις που κάνουν οι σχιζοφρενείς) και ήταν ένα παράδειγμα κατάγματος του υοειδούς οστού λόγω μυϊκής δράσης και είχε επιζήσει ο ασθενής με αυτό το κάταγμα και σίγουρα δεν ήταν απόπειρα στραγγαλισμού όπως ανέφερε η Δρ. Καραγιάννη όταν ρωτήθηκε στην αντεξέταση, αφού φαίνεται ότι δεν μελέτησε καν τη βιβλιογραφία που η ίδια παρουσίασε.

Στην βάση της βιβλιογραφίας που η ίδια η Δρ. Καραγιάννη κατέθεσε, μπορεί να οδηγηθεί κανείς στα ακόλουθα 3 συμπεράσματα :

1) Ένα κάταγμα, μια κάκωση δηλαδή του υοειδούς οστού, δεν αποτελεί από μόνο του κάτι που απαραίτητα οδηγεί στον θάνατο.

2) Κάταγμα, κάκωση δηλαδή του υοειδούς οστού, δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο δια στραγγαλισμού ή απαγχονισμού.

3) Κάταγμα, κάκωση δηλαδή του υοειδούς οστού μπορεί να επέλθει και από μυϊκή έλξη του υοειδούς οστού από υπερέκταση του λαιμού, συμπεριλαμβανομένης και έλξης έντασης που προκαλείται από δυνάμεις που επέρχονται από μανιεριστικές κινήσεις του λαιμού, και τέτοιες περιπτώσεις υπερέκτασης έχουμε σύμφωνα με το βιβλίο του Καθηγητή Κουτσελίνη, σε πτώσεις.

Καταρχήν στην υπό κρίση περίπτωση δε μπορεί να γνωρίζει κάποιος με ασφάλεια αν αυτό το έλλειμμα στο υοειδές οστό των 3 χιλιοστών στο αριστερό κέρασ είναι κάταγμα εν ζωή ή μεταθανάτιο ή εκ της κατασκευής του γενόμενο. Όμως ακόμη και να ήταν κάταγμα εν ζωή από μόνο του, δεν οδηγεί στο συμπέρασμα του στραγγαλισμού, αλλά πρέπει να συνυπολογιστούν και όλα τα υπόλοιπα στοιχεία.

Όταν δε υποδείχθηκε στην Δρ. Καραγιάννη ότι στη βάση της ανθρωπολόγου κα Χαριλάου είχαν εντοπιστεί κατά την εκταφή σωρεία καταγμάτων και κλήθηκε να τα σχολιάσει πως εντάσσονται

στον στραγγαλισμό, η τελευταία αρνήθηκε να απαντήσει λόγω έλλειψης ειδικότητας. Το ζήτημα είναι ότι για όλα αυτά τα κατάγματα που ήταν επιβεβαιωμένο ότι ήταν περιθανάτια κατάγματα και μάλιστα συντριπτικά κατάγματα δεν ήταν ιατροδικαστής για να απαντήσει από πού προήλθαν, όμως για το υοειδές οστό που 6 Ιατροδικαστές δεν μπορούσαν να απαντήσουν αν ήταν κάταγμα εν ζωή ή μεταθανάτιο απάντησε με σιγουριά και μάλιστα έδωσε και την αιτία που το προκάλεσε. Είναι άξιο απορίας πως επήλθε ο θάνατος δια στραγγαλισμού όπως διατείνεται η Δρ. Καραγιάννη και ταυτόχρονα συνυπάρχουν κάταγμα πτέρνας, σπονδυλικής στήλης, λεκάνης, άνω και κάτω άκρων.

Αυτό που σίγουρα διαφαίνεται από το σύνολο της μαρτυρίας της είναι, ότι **δεν δόθηκαν με επιστημονική επάρκεια ορθές πληροφορίες από την Δρ. Καραγιάννη για να βοηθήσουν το Θανατικό Ανακριτή να καταλήξει στα γεγονότα στη βάση του πέρα πάσης λογικής αμφιβολίας.**

Ιατροδικαστικές εκθέσεις του ιατροδικαστή Δρ. Κουτσαύτη

Ο κ. Αντωνίου, Μ3, μετά από οδηγίες του θανατικού ανακριτή, κατέθεσε όλο το μαρτυρικό υλικό, μεταξύ άλλων και τις δύο εκθέσεις του Ιατροδικαστή Δρ. Φιλίππου Κουτσαύτη, ημερομηνίας 11/02/2008 και 29/09/2021 ως Τεκμήριο 6 Α/Α90 και Τεκμήριο 6 Α/Α91 αντίστοιχα.

Στην 1^η έκθεση, ημερομηνίας 11/02/2008, ο Δρ. Κουτσαύτης καταγράφει στη δεύτερη σελίδα, μεταξύ άλλων ότι σε πτώση εξ' ύψους είναι εξαιρετικά πιθανό να έχουν υποστεί συντριπτικά κατάγματα τα οστά της πτέρνας, της κνήμης, κατάγματα των οστών της λεκάνης και της σπονδυλικής στήλης, με σφηνοειδή παραμόρφωση θωρακικών και οσφυϊκών σπονδύλων. Επιπρόσθετα, αναφέρει ότι στην πρόσκρουση τέλος με τα πλάγια, οι πρωτογενείς σκελετικές κακώσεις αφορούν κυρίως το θώρακα, τη λεκάνη και τα άκρα, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και οποιαδήποτε άλλη κάκωση, ιδιαίτερα της κεφαλής.

Ο Δρ. Κουτσαύτης στην 1^η έκθεσή του ημερ. 11/02/2008 στην 4^η σελίδα, καταλήγει ότι η πλήρης απουσία χαρακτηριστικών καταγμάτων πτώσης εξ' ύψους απομακρύνουν από την εκδοχή της πτώσης εξ' ύψους τριάντα (30) μέτρων με το κεφάλι, με τα πόδια και πλαγίως. Συνεχίζοντας καταγράφεται το εξής «τούτο συνάδει πλήρως με το συμπέρασμα της Ιατροδικαστικής έκθεσης ο θάνατός του οφείλεται σε υποσκληρίδιο και υπαραχνοειδή αιμορραγία, κατάγματα πλευρών και στέρνου, ρήξη δεξιού πνεύμονα με αιμοθώρακα, ρήξη δεξιού νεφρού, ρήξη μεσεντερίου με αιμοπεριτοναίο, κακώσεις οι οποίες είναι ασύμβατες με τη ζωή και επισυμβαίνουν και κατόπιν πτώσεως εξ' ύψους, αφήνοντας έτσι

εμμέσως πλην σαφώς περιθώρια και άλλων εκδοχών για το μηχανισμό προκλήσεως των πιο πάνω περιγραφόμενων θανατηφόρων κακώσεων πέρα της εκδοχής της πτώσεως εξ' ύψους τριάντα (30) μέτρων».

Ουσιαστικά ο Δρ. Κουτσαύτης στην 1^η του έκθεση, επειδή δεν εντοπίστηκαν τότε χαρακτηριστικές κακώσεις πτώσεις εξ' ύψους, όπως τις περιγράφει στην 2^η σελίδα της έκθεσής του, για αυτό και αφήνει ανοικτό και το ενδεχόμενο άλλων εκδοχών για το μηχανισμό θανάτου πέρα της πτώσης εξ' ύψους.

Κατά την εκταφή των οστών του άτυχου Νικολάου, η ανθρωπολόγος κ. Χαριλάου, εντόπισε μεγαλύτερο αριθμό κακώσεων/ καταγμάτων από αυτά που καταγράφονται στην αρχική έκθεση του κ. Σταυριανού. Μάλιστα, εντοπίστηκαν εκείνα τα κατάγματα που περιγράφει ο κ. Κουτσάφτης (ανωτέρω) στην 1^η έκθεσή του ότι είναι χαρακτηριστικά πτώσης εξ' ύψους, όπως π.χ. κατάγματα οπονδύλων, κατάγματα οστών λεκάνης (συντριπτικό κάταγμα ιερού οστού), κάταγμα δεξιάς πτέρνας, κάταγμα βραχιόνιου οστού, συντριπτικό κάταγμα δεξιάς κνήμης, κάκωση δεξιού αστραγάλου, συντριπτικό κάταγμα περόνης κλπ. (βλ. σχετική έκθεση ανθρωπολόγου Τ6 Α/Α111, σελ. 7-11).

Στις 18/12/20, σύμφωνα με διάταγμα του Δικαστηρίου, οι Ιατροδικαστές Φίλιππος Κουτσάφτης, Σωκράτους Τσαντίρης, Μάριος Ματσάκης, Σοφοκλής Σοφοκλέους, Νικόλας Χαραλάμπους και Πανίκος Σταυριανός, εξέτασαν μετά την εκταφή τα οστά του άτυχου Νικολάου και τα ευρήματα όλων των ιατροδικαστών, αφού συμφώνησαν, καταγράφηκαν σε ημερολόγιο ενεργείας, το οποίο συμπλήρωσε ο Λοχ.35 Ορφανού, τα οποία υπογράψαν όλοι οι ιατροδικαστές. Εντοπίζονται οι υπογραφές όλων ανεξαρτήτως στο Τεκμήριο 5 Α/Α140.

Σε γενικές γραμμές το συγκεκριμένο ημερολόγιο συμπίπτει με τις εκθέσεις της ανθρωπολόγου Τεκμήριο 6 Α/Α111, απλά η ανθρωπολόγος λόγω και της ειδικότητάς, αλλά και του περισσότερο χρόνου που είχε στη διάθεσή της να μελετήσει τα συγκεκριμένα σκελετικά κατάλοιπα του άτυχου Νικολάου, η έκθεσή της είναι περισσότερο λεπτομερής και εμπειριστατωμένη.

Το μόνο εύρημα που προβλημάτισε τους Ιατροδικαστές ήταν το μικρό έλλειμμα στο αριστερό κέρασ του υοειδούς οστού, γι αυτό και αποφασίστηκε να σταλεί στην Αθήνα για ιστοπαθολογικές εξετάσεις.

Ο Δρ. Κουτσαύτης σε σχετικό email του, το οποίο βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου Τ6Α/Α83 (επισυναπτόμενο της κατάθεσης της κας. Ανδριάνας), στο οποίο βασίστηκε το Δικαστήριο και εξέδωσε διάταγμα ημερομηνίας 12/02/2021 για εξέταση του υοειδούς οστού στην Αθήνα, καταγράφει μεταξύ άλλων τα εξής:

«Στις 18/12/2020, διενεργήθηκε ιατροδικαστική εξέταση, παρουσία των Ιατροδικαστών κ.κ. Μ. Ματσάκη, Νικόλα Χαραλάμπους, Σοφοκλή Σοφοκλέους, Σωκράτους Τσαντίρη και Πανίκου Σταυριανού καθώς και παρουσία ανθρωπολόγου της Κυπριακής Δημοκρατίας (κα Ελευθερία Χαριλάου) και από κοινού συντάχθηκε κείμενο με το σύνολο των ευρημάτων επί των οστών και ακολούθως συντάχθηκαν προτάσεις επί των ευρημάτων - το κείμενο επισυνάπτεται. Κατά την εξέταση, διαπιστώθηκε εύρημα σε οστό του λαιμού (υοειδές οστό), το οποίο σύμφωνα με την γνώμη της ανθρωπολόγου της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν μπορεί να προβεί σε περαιτέρω εξέταση. Προκειμένου να καθοριστεί εάν το εύρημα (λείπει ελάχιστο τμήμα από το άπω άκρο του αριστερού κέρασ και με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην έκφυσή του), οφείλεται σε εν ζωή περιστατικά και σχετίζονται με τον μηχανισμό/συνθήκες του θανάτου, το εύρημα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί εργαστηριακά, π.κ. προς ανάδειξη αιμοσιδηρίνης - υπολείμματα αιμορραγικής διήθησης. Η εξέταση αυτή είναι ιστοπαθολογική, προκειμένου να αναδειχθεί τυχόν εν ζωή ιστική αντίδραση».

Και ενώ γίνεται η ιστολογική εξέταση στην Αθήνα και δεν εντοπίζεται κανένα ιστολογικό εύρημα από αυτό που ζήτησαν από το Δικαστήριο (ανάδειξη αιμοσιδηρίνης - υπολείμματα αιμορραγικής διήθησης) για να αναδειχθεί τυχόν εν ζωή ιστική αντίδραση στηριζόμενος στην παραπλανητική έκθεση της Καραγιάννη ετοίμασε και αυτός την έκθεση του (2^η) ημερομηνίας 29/9/21 Τ6 Α/Α 91.

Στη 2η έκθεση του Δρ. Κουτσαύτη καταγράφεται μεταξύ άλλων λανθασμένα στη σελ. 5 ότι «η ιστολογική εξέταση από τον καθηγητή Αγαπητό ανέδειξε / επαλήθευσε την εικόνα περί μικρού οστικού ελλείμματος στο ελεύθερο άκρο του αριστερού κέρατος με ανώμαλη παρυφή (δηλαδή κάταγμα) στοιχεία που τον οδήγησαν στην διάγνωση κάκωσης εν ζωή». Επίσης, στην επόμενη παράγραφο της σελ.5 καταγράφεται στις τελευταίες δύο γραμμές ...«Αμφότεροι με τις εκθέσεις τους διέγνωσαν κάκωση αριστερού κέρατος υοειδούς εν ζωή».

Με κάθε σεβασμό στο Δικαστήριο στις εκθέσεις του ο Δρ. Αγαπητός, ημερομηνίας 07/05/2021 και 21/06/2021, αναφέρεται σε πιθανή κάκωση εν ζωή και όχι σε κάκωση εν ζωή, η οποία δεν επιφέρει από μόνη της το θάνατο, δεν είναι από μόνη της αιτία θανάτου. Συνεπώς, ουσιαστικά ο Δρ. Κουτσαύτης έλαβε λανθασμένα στοιχεία και κατέληξε σε λανθασμένα συμπεράσματα.

Επιπρόσθετα, ενώ αναμένετο να σχολιάσει τα χαρακτηριστικά κατάγματα πτώσης εξ' ύψους, τα οποία αναφέρει στην 1^η του έκθεση ότι ανέμενε να εντοπίσει σε πώση εξ ' ύψους και

εντοπίζονται κατά την εκταφή των οστών δεν προβαίνει σε κανένα σχολιασμό ερχόμενος ουσιαστικά σε αντίθεση με την 1^η του έκθεση.

Αντίστοιχα, ο λόγος που διατάχθηκε η εκταφή, σύμφωνα με τον Δρ. Κουτσαύτη, ήταν για να μελετηθούν και εξεταστούν τα οστικά υπολείμματα για να δείξει η επανεξέταση τον τρόπο της δράσας δύναμης κλπ. (βλ. σχετικό email του Δρ. Κουτσαύτη, ημερ. 03/07/2019, 12:35 p.m, όπου επισυνάπτεται ως τεκμήριο στο αίτημα της οικογένειας για εκταφή). Στη 2^η έκθεσή του δεν γίνεται καμία αναφορά ως αναμένετο για όλα αυτά τα νέα ευρήματα κατάγματα που εντοπίστηκαν μετά την εκταφή χαρακτηριστικά πτώσης εξ' ύψους στη βάση της πρώτης του έκθεσης. **Δεν καταγράφεται για παράδειγμα πως μπορούσε ο θανών να είχε κάταγμα στην πτέρνα με το μηχανισμό θανάτου που εν τέλει εισηγείται.**

Οπωσδήποτε, ο μάρτυρας δεν παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο για να εξεταστεί και αντεξεταστεί και μόνη η κατάθεση των εκθέσεων του από τη στιγμή που αμφισβητούνται δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη (βλ. σχετική υπόθεση αναφορικά με την αίτηση της Παναγιώτας Θ. Δημητρίου, ημερ. 21/12/2015 1ΑΑΔ882 όπου αναφέρθηκε ότι δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη η κατάθεση του Ιατροδικαστή Ματσάκη, ο οποίος δεν κλήθηκε για να μαρτυρήσει στο Δικαστήριο).

M9 κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου ο κ. Σάββας Μάτσας, ένας εκ των ποινικών ανακριτών που ορίστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 07/10/21, μετά από εισήγηση της οικογένειας για να διεξάγουν ποινική ανάκριση αναφορικά με τις συνθήκες θανάτου του Αθανάσιου Νικολάου. Ο κ. Μάτσας υιοθέτησε το περιεχόμενο της έκθεσής του ημερομηνίας 15/09/22 Τεκμήριο 12 και κατέθεσε σχετικά παραρτήματα αυτής.

Καταρχήν επισημαίνουμε ότι κανένας ανακριτής δε μπορεί να υποκαταστήσει το έργο του Θανατικού Ανακριτή, πόσο μάλλον όταν μετά την έκδοση του σχετικού πορίσματος του κ. Μάτσα και του κ. Αλεξόπουλου, διορίστηκε νέα ανακριτική αστυνομική ομάδα, η οποία διεξήγαγε έρευνες προς όλες τις κατευθύνσεις, ήτοι ανακρίθηκαν 70 άτομα, ταυτοποιήθηκε το γενετικό υλικό, που εντοπίστηκε στα ενδύματα του θανόντα, των τριών άγνωστων ανδρών, διαφάνηκε κατόπιν επιστημονικών εξετάσεων ότι τα συστατικά των κόκκων όλων των τεκμηρίων (κοίτης άμμου που βρέθηκε στο στόμα του θανόντα) παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες σε ότι αφορά τη δομή και το υλικό του με αυτά που υπήρχαν κάτω από το γεφύρι. Επιπλέον, από τις επιστημονικές εξετάσεις διαπιστώθηκε ότι τα εκχυλίσματα που έγιναν σε διάφορες περιοχές των ρούχων του θανόντα, δε συνάδουν με τα εκχυλίσματα των δειγμάτων προσομοίωσης με θαλασσινό νερό, αλλά και πολλών άλλων εξετάσεων που περιγράφονται στην έκθεση Αντωνίου. (Βλ.

Τεκμήριο 4).

Επιπρόσθετα, ο κ. Μάτσας, χωρίς να είναι ο ίδιος Ιατροδικαστής, προχώρησε στο Δικαστήριο και εντόπισε «μελανιές» στο λαιμό του θανόντα, που κανείς άλλος Ιατροδικαστής δεν εντόπισε ακόμη και Ιατροδικαστές της οικογένειας.

Οπωσδήποτε ο κ. Μάτσας θεώρησε ως ορθές τις εκθέσεις των Δρ. Καραγιάννη και Κουτσάφτη και βάσισε τα συμπεράσματά του σε αυτές, απορρίπτοντας αυθαίρετα την έκθεση του Δρ. Αγαπητού.

Έχουμε παραθέσει ήδη προηγουμένως και επεξηγήσει τις θέσεις μας για την μαρτυρία και τις ιατροδικαστικές εκθέσεις των ανωτέρω προς προβληματισμό του Δικαστηρίου. Κατά την αρχική διερεύνηση της υπόθεσης σημειώθηκαν παραλείψεις, κάτι που αναφέρεται και στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως και στην έκθεση Αντωνίου (βλ. Τεκμήριο 4).

Η αναγωγή, όμως, των παραλείψεων αυτών σε συνέργεια μετά την διάπραξη φόνου ως εισηγείται ο κ. Μάτσας, χωρίς να υπάρχει σχετική μαρτυρία που να στοιχειοθετεί την εισήγηση των αδικημάτων αυτών, είναι νομικά εσφαλμένη και στερείται κάθε νομικής υπόστασης.

Εν κατακλείδι, στη βάση των πιο πάνω, στις ανακρίβειες και τη μη ορθότητα των πληροφοριών που δόθηκαν από την Δρ. Καραγιάννη, εν αντιθέσει με την επιστημονική επάρκεια που παρέθεσε τις θέσεις του ο Δρ. Αγαπητός θεωρούμε ότι ελλείπει ιστολογικών ευρημάτων δεν είναι εφικτό να απαντηθεί με ασφάλεια το ερώτημα αν το έλλειμμα των 3 χιλιοστών στο αριστερό κέρασ του υοειδούς οστού είναι γενόμενο εν ζωή ή μεταθανάτια ή εκ της κατασκευής του.

Περαιτέρω σημειώνουμε την έλλειψη εξουσίας του θανατικού ανακριτή να αξιολογήσει στην ουσία τη μαρτυρία και να καταχωρήσει αξιολογικές κρίσεις (βλ. υπόθεση Χρίστος Χρίστου κ.α. Αίτηση 1ΑΑΔ1693 ημερ. 10/07/2015), ως επίσης και τα αναφερθέντα στη Νικολάου (βλ. ημερ. 31/12/2008 1ΑΑΔ1342) ότι το πόρισμα για τις συνθήκες θανάτου πρέπει να είναι πέρα πάσης λογικής αμφιβολίας όταν το πόρισμα καταλήγει σε παράνομη πράξη ή αυτοκτονία και δεν αποδεικνύεται στο ισοζύγιο των πιθανοτήτων και της δυνατότητας που δόθηκε στην ίδια υπόθεση Νικολάου (ανωτέρω) στο Θανατικό Ανακριτή, να αφήσει το ζήτημα ανοικτό “open verdict”.

Η εισήγησή μας, με κάθε σεβασμό, είναι όπως το

πόρισμα παραμένει ανοικτό σε σχέση με την αιτία θανάτου, ως επίσης παραμένει ανοικτό αν ο θάνατος του άτυχου Νικολάου οφείλεται σε παράνομη πράξη ή αυτοκτονία και έχουν ή δεν έχουν συμβάλει ενέργειες ή πράξεις τρίτων προσώπων ελλείπει ιατροδικαστικής γνωμάτευσης ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία να αξιολογεί όλα τα ευρήματα νεκροψία-σκηνή-εκταφή-σύνολο των γεγονότων που συνθέτουν την υπόθεση.

Ξένια Ξενοφώντος
Ανώτερη Δημόσιος Κατήγορος
για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας